

Подяка

Насамперед в історії щирої вдячності Енні Біллер, яка допомагала мені редагувати й опрацьовувати цю книжку і неоціненні міркування якої відіграли критичну роль у формуванні й наповненні змістом «48 законів». Без неї я сам усього цього не зробив би.

Дякую також щирою другові Мішелю Шварцу, який привів мене до мистецької школи «Фабрика» в Італії й познайомив із Джузом Елферсом, моїм партнером і продюсером «48 законів влади». Саме в конструктивній атмосфері «Фабрики» ми з Джузом зрозуміли важливість ідей Мак'явеллі, й ця книга народилася з бесід у Венеції в Італії.

Щиро спасибі Анрі Ле Губену, який упродовж років розповідав мені цікаві історії Мак'явеллієвих анекдотів, особливо стосовно багатьох французьких персонажів, котрі відіграють велику роль у цій книжці.

Дякую також Лесю й Суміко Біллерам, які надали можливість користуватися їхньою бібліотекою з японської історії та консультували розділ книжки, присвячений японській чайній церемонії. Водночас дякую своїй подрузі, яка давала мені поради з питань китайської історії.

Моя книжка значною мірою ґрунтується на дослідницькому матеріалі, який я особисто вивчав у науковій бібліотеці Каліфорнійського університету за можливістю працювати з її колекціями, які я вивчав протягом багатьох днів.

На величезну подяку заслуговують мої батьки Лоретта й Стенлі Грін за свою терплячість і підтримку.

Віддаю належне і своєму котові Борису, який був мені добрим товаришем під час написання книжки.

І на кінець я вдячний тим людям у своєму житті, які так вправно використовували правила владної гри, щоб маніпулювати мною, завдаючи мені болю, - я не серджуся на них, бо вони надихнули мене написати «48 законів влади».

Роберт Грін

ЗАКОН 7 , 100

ПРИМУСЬТЕ ІНШИХ ПРАЦЮВАТИ

НА ВАС І СТАВТЕ РЕЗУЛЬТАТИ СОБИ В ЗАСЛУГУ

Ви швидко можете розуміти, чому інші люди; їхня досягнута, Світлої моти. Тільки до, о. Мда не лясє ілюмінативні ети ілюмінативні, але її найкраща ет. Конструктивні ефектності її, оторної ілюмінативної Зреальною, ілюмінативні (аб)дуть, а ілюмінативні, ілюмінативні, ілюмінативні. Ніколи самі не робітьте м про інші моти, ілюмінативні ілюмінативні.

ЗАКОН 8 • 108

ЗМУШУЙТЕ ЛЮДЕЙ ПРИХОДИТИ ДО ВАС І, ЯКЩО ТРЕБА,

ВИКОРИСТОВУЙТЕ ПРИНАДУ

Коти ви зупити моти ілюмінативні моти, моти усе „ілюмінативні, Країна, щоб ілюмінативні ілюмінативні „ілюмінативні, ілюмінативні ілюмінативні, ілюмінативні ілюмінативні. Утис у руках усі карти.

ЗАКОН 9 • 116

ПЕРЕМАГАЙТЕ ВПАСНИМИ ДІЯМИ, А НЕ АРГУМЕНТАМИ

Ілюмінативні ілюмінативні ілюмінативні, якою ви нібито досягли своїми аргументами, є ілюмінативні ілюмінативні. Ви розумієте, ілюмінативні образ, ; ворожачі, ир сильні ілюмінативні ілюмінативні. Ілюмінативні ілюмінативні ілюмінативні, ілюмінативні ілюмінативні ілюмінативні з ілюмінативні ілюмінативні. Ніколи самі не робітьте моти, ілюмінативні ілюмінативні.

ЗАКОН 10 • 126

ЗГУБНИЙ ВШИВ: УНИКАЙТЕ НЕЩАСНИХ І НЕВДАХ

Ілюмінативні ілюмінативні ілюмінативні, ілюмінативні ілюмінативні ілюмінативні, ілюмінативні ілюмінативні. Вам ілюмінативні ілюмінативні, ир ви рятуйте, ілюмінативні ілюмінативні. Ніколи самі не робітьте моти, ілюмінативні ілюмінативні. Ніколи самі не робітьте моти, ілюмінативні ілюмінативні.

ЗАКОН 11 • 136

УЧІТЬСЯ РОБИТИ ТАК, ЩОБ ЛЮДИ ЗАЛЕЖАЛИ ВІД ВАС

Ілюмінативні ілюмінативні ілюмінативні, ілюмінативні ілюмінативні ілюмінативні, ілюмінативні ілюмінативні. Ілюмінативні ілюмінативні, ир ви рятуйте, ілюмінативні ілюмінативні. Ніколи самі не робітьте моти, ілюмінативні ілюмінативні. Ніколи самі не робітьте моти, ілюмінативні ілюмінативні.

ЗАКОН 12 • 146

ЩОБ ОБЕЗЗБРОЙТИ СВОЮ ЖЕРТВУ, ВИБІРКОВО ВИКОРИСТОВУЙТЕ

ЧЕСНІСТЬ І ЩЕДРІСТЬ

Ілюмінативні ілюмінативні ілюмінативні, ілюмінативні ілюмінативні ілюмінативні, ілюмінативні ілюмінативні. Ілюмінативні ілюмінативні, ир ви рятуйте, ілюмінативні ілюмінативні. Ніколи самі не робітьте моти, ілюмінативні ілюмінативні. Ніколи самі не робітьте моти, ілюмінативні ілюмінативні.

ЗАКОН 13 • 154

ЗВЕРТАЮЧИСЬ ПО ДОПОМОГУ, АПЕЛЮЙТЕ ДО КОРИСЛИВОСТІ

ЛЮДЕЙ, А НЕ ДО ЇХНЬОЇ МИЛОСТІ ЧИ ВЕПИКОДУШНОСТІ

Ілюмінативні ілюмінативні ілюмінативні, ілюмінативні ілюмінативні ілюмінативні, ілюмінативні ілюмінативні. Ілюмінативні ілюмінативні, ир ви рятуйте, ілюмінативні ілюмінативні. Ніколи самі не робітьте моти, ілюмінативні ілюмінативні. Ніколи самі не робітьте моти, ілюмінативні ілюмінативні.

ЗАКОН 34 • 400

БУДЬТЕ ВЛАДНИМ НА СВІЙ РОЗСУД: ПОВОДЬТЕСЯ, ЯК КОРОЛЬ, АБИ ДО ВАС ВІДПОВІДНО Й СТАВИЛИСЯ

Як ви себе подаєте, так вас і сприйматимуть. Люди можуть зневажити вас, помітивши вульгарність і пересічність. Король і сам себе поважає, і викликає відповідні почуття в інших. Якщо будете впевнені у своїй силі й діятимете владно, ви покажете, що гідні своєї корони.

ЗАКОН 35 • 412

ОПАНУЙТЕ МИСТЕЦТВО РОЗРАХОВУВАТИ ЧАС

Ніколи не показуйте, що поспішаєте, бо поспіх видає невміння контролювати себе і свій час. Завжди намагайтеся здаватися спокійним, ніби знаєте, що врешті-решт усе буде гаразд. Навчіться вибирати слушний момент, тримайте руку на пульсі часу, тенденцій, що приведуть вас до влади. Навчіться відходити вбік, якщо час не приспів, а коли пора настане — бийте цосили.

ЗАКОН 36 • 424

ЗНЕВАЖАЙТЕ ТЕ, ЧОГО НЕ МОЖЕТЕ МАТИ: ІГНОРУВАННЯ — НАЙКРАЩА ПОМСТА

Визнаючи якусь дрібницю, ви її оживлюєте й надаєте переконливості. Що більше уваги ви приділяєте ворогові, то сильнішим його робите. Маленька помилка часто стає серйознішою і помітнішою, коли ви пробуєте її виправити. Іноді краще залишити все так, як є. Якщо є щось, що ви хочете, але не можете мати, продемонструйте зневагу до цього. Що менше зацікавленості ви проявите, то більшь недосяжними здаватиметесь.

ЗАКОН 37 • 438

СТВОРЮЙТЕ ЗАХОПЛИВИ ВИДОВИЩА

Яскрава образність і широкі символічні жести створюють ауру влади, на таке реагують усі. Влаштовуйте вистави для свого оточення, сповнені захопливих візуальних ефектів і колоритних символів, що підкреслювали б вашу участь. Засліплені видовищем, присутні не помітять, що ви робите насправді.

ЗАКОН 38 • 448

ДУМАЙТЕ, ПРО ЩО ЗАМАНЕТЬСЯ, АЛЕ ПОВОДЬТЕСЯ, ЯК УСІ

Якщо ви хочете привернути увагу, поширюючи нетрадиційні ідеї та поводячись екстравагантно, люди можуть подумати, що ви просто вимагаєте їхньої уваги й дивитися на них зверхньо. Вони знайдуть спосіб покарати вас за те, що змушуєте їх відчутти свою меншовартість. Безпечніше влитися в натовп і підлаштуватися під нього. Діліться оригінальністю лише з толерантними друзями і тими, кому напевне подобається ваша унікальність.

ЗАКОН 39 • 460

СКАЛАМУТЬТЕ ВОДУ, ЩОБ УПІЙМАТИ РИБКУ

Гнів та емоції стратегічно контрпродуктивні. Вам треба завжди залишатися спокійними і об'єктивними. Але якщо вам удасться, залишаючись спокійними, розлютити ворогів, ви отримуєте безперечну перевагу. Роздратуйте недругів. Знайдіть шпарину в їхньому марнославстві, через яку їх можна роз'ятрити, — і вони у вас на гачку.

Передмова

Відсутності влад над людьми й подій зазвичай нестерпне для нас, бо безпорадності ми відчуваємося жалюгідними. Ніхто не прагне мати менше влади, кожен хоче більше. Сьогодні, проте, небезпечно здаватися надто спрасом до влад, відверто її жадати. Нам треба мати вигляд чесніший і скромніший. Тому потрібну все робити вправно: природно, але й хитро, демократично, але й ухильно.

Така гра в постійну зрадливість найбільше нагадує владну функціональність в умовах давнього аристократичного двору з його інтригами. Протягом історії двір завжди формувався навколо монарха - короля, королеви, імператора, лідера. Двірські завжди перебували в дуже делікатному становищі: доводилося прислуховувати своїм зверхникам, але, якщо це перетворювалося на надто відверте підлабузництво, інші надвірні помічали й змагалися проти них. Тому доводилося хитрувати, щоб заслужити ласки свого пана. Наситі, здатні на це досвідчені царедворці мали боронитися від решти двору, що ладен був щомиті відсторонити їх.

Водночас двір мав бути вершиною цивілізованості й витонченості. Груба і відверта жадоба влади не заохочувалася, царедворці тишком-шішком протидіяли будь-кому, хто застосовував силу. Це була дворська дилема: удаючи із себе взірць елегантності, дворські намагалися потайки перешкодити та всіляко перемудрувати опонентів. З часом щасливець навчався діяти приховано: якщо він брав опонента ножем у спину, то робив це ввічливо, із солодкою посмічкою на обличчі. Замість насильства чи зради, справжній надвірний домагався свого успішним, звабленням, одуренням, вишуканою стратегією, плануючи все на кілька кроків уперед. Двірське життя перетворювалося на нескінченну гру, яка вимагала постійної пишності й тактичного мислення. Це була цивілізована війна.

Нині в нас такий самісний парадокс: *все* має здаватися цивілізованим, пристойним, демократичним і чесним. Але якщо ми надто скрупульозно дотримуємося правил і розуміємо їх занадто буквально, час знищить не таке вже й дурне наше оточення. Як писав видатний ренесансний дипломат і царедворець Нікколо Мак'явеллі: «Кожен, хто намагається весь час бути гарним, неминуче буде знищений силою-силенною негарних людей». Двір уявляв себе вершиною вшуканості,

Передмова

Відсутності владі над людьми й подіями зазвичай нестерпне для нас, бо безпорадності ми відчуваємося жалюгідними. Ніхто не прагне мати менше влади, кожен хоче більше. Сьогодні, проте, небезпечно здаватися надто спрасом до влад, відверто її жадати. Нам треба мати вигляд чесніший і скромніший. Тому потрібну все робити вправно: природно, але й хитро, демократично, але й ухильно.

Така гра в постійну зрадливість найбільше нагадує владну функціональність в умовах давнього аристократичного двору з його інтригами. Протягом історії двір завжди формувався навколо монарха - короля, королеви, імператора, лідера. Двірські завжди перебували в дуже делікатному становищі: доводилося прислуговувати своїм зверхникам, але, якщо це перетворювалося на надто відверте підлабузництво, інші надвірні помічали й змагалися проти них. Тому доводилося хитрувати, щоб заслужити ласки свого пана. Наситі, здатні на це досвідчені царедворці мали боронитися від решти двору, що ладен був щомиті відсторонити їх.

Водночас двір мав бути вершиною цивілізованості й витонченості. Груба і відверта жадоба влади не заохочувалася, царедворці тишком-шішком протидіяли будь-кому, хто застосовував силу. Це була дворська дилема: удаючи із себе взірць елегантності, дворські намагалися потайки перешкодити та всіляко перемудрувати опонентів. З часом щасливець навчався діяти приховано: якщо він брав опонента ножом у спину, то робив це ввічливо, із солодкою посмішкою на обличчі. Замість насильства чи зради, справжній надвірний домагався свого успішним, звабленням, одуренням, вишуканою стратегією, плануючи все на кілька кроків уперед. Двірське життя перетворювалося на нескінченну гру, яка вимагала постійної пишності й тактичного мислення. Це була цивілізована війна.

Нині в нас такий самісний парадокс: *все* має здаватися цивілізованим, пристойним, демократичним і чесним. Але якщо ми надто скрупульозно дотримуємося правил і розуміємо їх занадто буквально, час знищить не таке вже й дурне наше оточення. Як писав видатний ренесансний дипломат і царедворець Нікколо Мак'явеллі: «Кожен, хто намагається весь час бути гарним, неминуче буде знищений силою-силенною негарних людей». Двір уявляв себе вершиною вшуканості,